

НА ВНИМАНИЕТО НА
ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ И
СОЦИОЛОГИЧЕСКИ
АГЕНЦИИ

ЗАДАНИЕ

Относно съотношението на европейските произведения, съгласно членове 4 и 5 на Директива 89/522/ЕИО, изменена с Директива 97/36/ЕО и Директива 89/522/ЕО на ЕП и на Съвета – Директива за аудиовизуални медийни услуги

Уважаеми дами и господа,

Във връзка с прилагането на чл. 4 и 5 от Директива 89/522/ЕИО, изменена с Директива 97/36/ЕО и Директива 89/522/ЕО на ЕП и на Съвета – Директива за аудиовизуални медийни услуги, Европейската комисия, периодично подготвя доклади с данни за достигнатото съотношение на европейските произведения /съгласно чл. 4 от Директивата “Телевизия без граници”/ и на европейските произведения, създадени от независими продуценти /съгласно чл. 5 от същата Директива/. Комисията публикува на всеки две години доклад за прилагането на членове 4 и 5, отнасящи се до мерките за популяризиране и разпространение на европейски продукции, както и тези на независими продуценти.

СЕМ има задължението да изпраща на Комисията необходимата информация за Република България. Досега от наша страна е подавана информация само за националните оператори, които разпространяват програмите си наземно. Като страна членка на ЕС, задължението се разширява и обхваща всички телевизионни оператори, с изключение на тези, които разпространяват програми със специализиран профил и излъчват изключително новини, спортни състезания, игри, реклами, услуги за телетекст и телевизионен пазар, местни програми, такива, които не излъчват на език на Общността или са предназначени изцяло за приемане извън Европейския съюз (и не могат да бъдат приемани в ЕС). В последното писмо на ЕК относно насоките за прилагане на членове 4 и 5, се подчертава, че държавите – членки следва да осигурят въвеждането на *ефикасна система за контрол*. Подчертава се също, че на изискванията

подлежат **всички канали**, включително, тези, чиито дял от зрителската аудитория е под 3%.

Законът за радио и телевизия, в съответствие с европейската правна рамка, съдържа съответните норми за прилагането на член 4 и 5 на Директивата.

Чл. 10 , ал.2 от ЗРТ(Изм. - ДВ, бр. 79 от 2000 г.) Най-малко 50 на сто от общото годишно програмно време, като се изключат новините и спортните предавания, радио- и телевизионните игри, рекламите, телетекстът и радио- и телевизионният пазар, трябва да бъде предназначено за европейски произведения, когато това практически е възможно.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2000 г.) Най-малко 10 на сто от общото годишно програмно време, като се изключат новините и спортните предавания, радио- и телевизионните игри, рекламите, телетекстът и радио- и телевизионният пазар, трябва да бъде предназначено за европейски произведения, създадени от външни продуценти. Това съотношение трябва да бъде постигнато постепенно чрез отделяне на достатъчно средства за нови произведения, тоест произведения, които се разпространяват не по-късно от 5 години след тяхното създаване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2000 г.) Изискванията по ал. 2 и 3 не се прилагат за програми, които са предназначени за местна аудитория и се разпространяват от един оператор, който не е част от националната мрежа.

Също така, в § 1. от Допълнителните разпоредби на закона е дадена дефиниция на понятието “Европейски произведения”.

7. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2000 г.) "Европейски произведения" са:

а) произведения, произхождащи от държава - членка на Европейския съюз, създадени преимуществено от автори и лица, чието местожителство е в такава държава или в държава, която не е членка на Европейския съюз, но е страна по Европейската конвенция за трансгранична телевизия, ако произведението отговаря на поне едно от следните изисквания:

- продуцентът му да е установен в някоя от горепосочените държави;*
- създаването му да се наблюдава и фактически контролира от продуцент, установен в някоя от тези държави;*
- делът на продуцентите от такава държава в общите производствени разходи да е преобладаващ и копродукцията да не се контролира от един или повече продуценти, установени извън тези държави;*

б) произведения, произхождащи от Република България или от друга европейска държава, която не е членка на Европейския съюз, но е страна по Европейската конвенция за трансгранична телевизия, ако произведения, произхождащи от държави - членки на Европейския съюз, не са обект на дискриминационни мерки в тази държава, създадени

преимуществено от автори и лица, чието местожителство е в такава държава или в държава - членка на Европейския съюз, при условие, че отговарят поне на едно от изискванията, изложени в буква "а";

в) произведения, произхождащи от европейска държава, която не е членка на Европейския съюз, нито е страна по Европейската конвенция за трансгранична телевизия, ако произведения, произхождащи от държави - членки на Европейския съюз, не са обект на дискриминационни мерки в тази държава, създадени изключително от или в копродукция с продуценти, установени в една или повече държави - членки на Европейския съюз, с които Европейският съюз има сключени споразумения в областта на аудиовизията, ако тези произведения са създадени преимуществено от автори и лица с местожителство в една или повече европейски държави;

г) произведения, които, без да влизат в приложното поле на буква "а", са създадени в рамките на двустранни договори за копродукция, сключени между държави - членки на Европейския съюз, и други държави, ако копродуценти от Европейския съюз покриват преобладаващата част от общите разходи на продукцията и тази продукция не се контролира от един или повече продуценти, установени извън територията на Европейския съюз;

д) произведения, които, без да влизат в приложното поле на букви "а" и "г", са създадени преимуществено от автори и лица с местожителство в една или повече държави - членки на Европейския съюз, но само до степен, съответстваща на дела на копродуцента от Европейския съюз в общите производствени разходи.

В т. 24 на същия параграф е записано определението за: **"Външен продуцент"** е продуцент, регистриран по Търговския закон или по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по споразумението за Европейското икономическо пространство, организационно и икономически независим от който и да е радио- и телевизионен оператор в дейността си, за когото са спазени следните изисквания:

1. не е собственик на радио- или телевизионен оператор или на дял от имуществото му;
2. радио- или телевизионен оператор не е собственик на такова лице или на дял от имуществото му;
3. не предоставя на един и същи оператор, включително и чрез конкурс, едновременно повече от две външни продукции.

Предоставянето на тази информация е законово задължение на операторите, не само по ЗРТ, но и в съответствие с посочените по-горе европейски директиви, с които сме обвързани като страна – член на ЕС. Операторите, които спазват това задължение са твърде малко.

В началото на тази година – 9.01.2009г. бе разпространено прессъобщение на сайта на СЕМ, в което телевизионните оператори са уведомени, че в срок до 6 април 2009 г. трябва да изпратят в Съвета за електронни медии данните по прилагането на въпросните изисквания. Получени са отговори от пет оператора, които са изпратени по компетентност на вниманието на *Министерство на културата*. За СЕМ този резултат е незадоволителен.

Съветът за електронни медии е длъжен да усъвършенства процедурата по събиране на данните, отнасящи се до процентното съотношение по чл. 4 и чл. 5 на Директивата и контрола на тяхното изпълнение.

Държавите-членки значително се различават по методи и интензивност на мониторинг. Те варират от обикновени предварителни оценки и анкетни проучвания до редовно следене на програмите и методи на статистически извадки. В някои държави-членки независими регулаторни органи или правителствени служби са отговорни за събирането и анализа на данните. В други случаи тази задача се възлага на частни проучвателни дружества. В доста държави-членки органите за мониторинг разчитат на статистическите изложения, представени от телевизионните оператори, като се ограничават до съпоставяне на представените данни с тези, с които те разполагат.

СЕМ реши да възложи на външна социологическа агенция организирането и събирането на данни по прилагането на чл. 4 и чл. 5от Директивата, за да има готовност да ги предостави, при поискване, на вниманието на Европейската комисия.

Първо. Цел на заданието :

- Да организира събирането на данни за прилагането на чл. 4 и чл. 5 от Директивата, съгласно изискванията на Европейската Комисия за периода: 01.01.2009г. – 31.12.2009г. и да се изготви справка. Ето какво съдържат член 4 и член 5 от Директивата:

Член 4

1. Държавите-членки, където това е практически възможно и чрез подходящи средства, осигуряват запазването от страна на телевизионните разпространители на по-голямата част от програмното време за европейски произведения

съгласно чл. 6, с изключение на времето, предназначено за новини, спортни състезания, игри, реклама, телетекстни услуги и телевизионен магазин. Отчитайки отговорностите на телевизионните разпространители пред аудиторията в областта на информацията, образованието, културата и развлеченията, това съотношение трябва да бъде постигнато постепенно, въз основа на подходящи критерии.

2. Когато съотношението, посочено в ал. 1. не може да бъде постигнато, то не може да бъде по-ниско от средното за 1988 г. в съответната държава-членка.

По отношение на Гърция и Португалия 1988 г. се заменя с 1990 г.

3. От 3 октомври 1991 г. държавите-членки представят на всеки две години доклад пред комисията относно прилагането на настоящия член и чл. 5.

В частност този доклад съдържа статистическо изложение на достигнатото съотношение, споменато в настоящия член и в чл. 5. за всяка телевизионна програма, която се излъчва под юрисдикцията на съответната държава-членка, причините, които във всеки отделен случай са довели до неспазване на съотношението и мерките, които са предприети и предвидени в тази насока.

Комисията осведомява другите държави-членки и Европейския парламент за докладите, които, където е необходимо, са придружени със становище. Комисията осигурява прилагането на настоящия член и чл. 5. в съответствие с разпоредбите на Договора. Комисията може в своето становище да отбележи напредъка спрямо предишни години, дела на първите телевизионни емисии в програмите, особено положението на новите телевизионни разпространители и специфичното положение в страни с ниско аудиовизуално производство и с езикови области с ограничен брой хора.

4. Съветът прави преглед на прилагането на настоящия член въз основа на доклад на Комисията, придружен от подходящи предложения за ревизия не по-късно от края на петата година след приемането на Директивата.

За тази цел докладът на Комисията взема предвид развитието на общия пазар и на международната обстановка на базата на информация, предоставена от държавите-членки.

Член 5

Когато това е практически възможно и чрез подходящи средства държавите-членки осигуряват запазването от страна на телевизионните разпространители на поне 10% от времето за излъчване с изключение на времето, посветено на новини, спортни състезания, игри, реклама, телетекст и телевизионен магазин или алтернативно, по усмотрение на държавите-членки, на поне 10% от техния програмен бюджет за европейски произведения, създадени от независими продуценти. Като се отчитат задълженията на телевизионните разпространители към своята аудитория в областта на информацията, образованието, културата и развлеченията, това съотношение трябва да бъде постигнато постепенно въз основа на подходящи критерии; то трябва да бъде постигнато като се отделят средства за достатъчно количество нови произведения, т.е. произведения, които се разпространяват не по-късно от 5 години след тяхното създаване.

Второ. Обект на заданието.

1. Всички телевизионни оператори, които излъчват телевизионни програми с национално покритие под юрисдикцията на Република България . От тях :

- **Четири лицензирани телевизионни оператори**, които разпространяват национални телевизионни програми по наземен път;
- **Петдесет и седем регистрирани телевизионни оператори**, които разпространяват национални телевизионни програми чрез кабел и сателит.

Трето. Съдържание на справката.

По указания на Европейската Комисия, справката трябва да съдържа данни относно:

- *название на оператора;*
- *наименование на програмата;*
- *профил на програмата;*
- *финансиране;*
- *способ на разпространение (наземно, чрез кабел, чрез сателит, мобилно, IPTV);*
- *зрителски дял на програмата;*
- *дял европейски произведения;*

- европейски произведения, създадени от независими продуценти;
- Базово програмно време, на основата на което тези дялове се изчисляват;
- дял на нови европейски произведения, създадени от независими продуценти,
- причини за неизпълнение на изискуемите квоти.

Четвърто. Форма на справката.

- описание на събраните данни на хартиен носител;
- попълнен формуляр, зададен от Европейската комисия на хартиен и електронен носител .

Пето. Тази справка трябва да бъде готова за нуждите на следващия доклад на Европейска Комисия, данните за който трябва да се предоставят от СЕМ на Министерство на културата до края на април 2010г.

Шесто. Срок за изпълнение.

Справка, заедно с принадлежащата към нея документация, трябва да бъде предадена на СЕМ не по-късно от месец март 2010г.

При заявен интерес от Ваша страна, очакваме Вашата оферта не по-късно от 31 юли (петък) 2009г.

След разглеждане на всички постъпили оферти, Съветът за електронни медии на свое заседание ще направи избор, за който своевременно ще бъдете уведомени.

Възлагателният договор се изготвя от дирекциите “Правни дейности” и “Финансови дейности” на СЕМ.

Приложения.

- Списък на националните телевизионни програми, разпространявани на територията на Р България чрез наземно радиоразпръскване;
- Списък на националните телевизионни програми, разпространявани на територията на Р България чрез кабел и сателит;
- Формуляр за вписване на исканите данни от Европейската Комисия, придружен с превод на основните термини. Матрица на електронен носител .

Напомняме Ви отново, че срокът за предаване на оферти е до 17ч. на 31 юли (петък).

Офертите могат да бъдат изпратени на адреса на СЕМ:

Съвет за електронни медии:

Адрес: гр. София, бул. "Шипченски проход" 69

Тел: 02/ 9708810

Факс: 02/ 9733769

Офертите могат да бъдат изпратени също и на електронния адрес на СЕМ:

E-mail: office@cem.bg

С уважение:
Доц. д-р Маргарита Пешева
Председател на СЕМ: